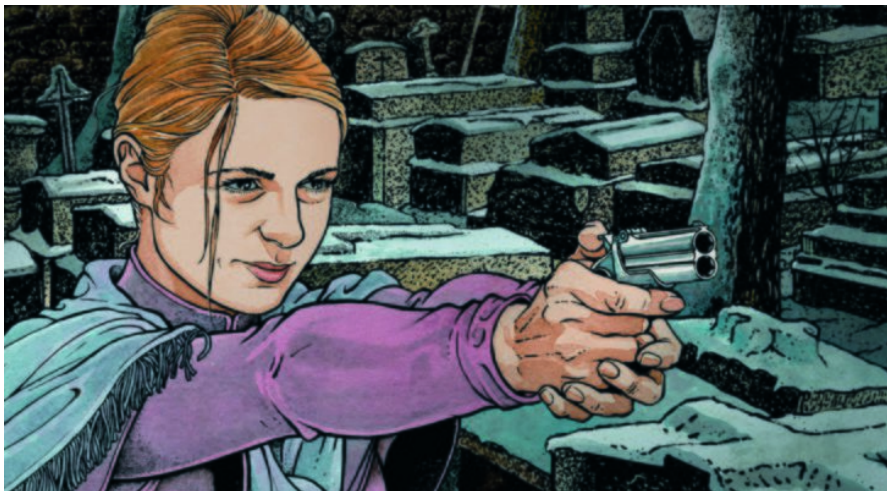

NUMMER 9

Revolutionens rønnebær

10. maj 2019 af [Christian Aarestrup](#)

18

VINDENS PASSAGERER:
KIRSEBÆRRENS BLOD, 1.
DEL

999999

Forfatter/tegner: Bourgeon
Oversætter: Troels H. Hansen
Forlag: Cobolt
Form: 88 sider, farver, indbundet
Vejl. pris: 268,-
Udgivelsesår: 2019
Udgivelsesland: Danmark

Den europæiske voksentegneseries nestor, Francois Bourgeon, fortsætter Vindens passager; denne gang er Isas barnebarn vendt tilbage til Paris i tiden efter den tredje republiks etablering.

Vindens passager er et hovedværk i den europæiske voksentegneserie eller tidlige grafiske roman, om man vil. De første fem album fra starten af 1980'erne fulgte to unge kvinder, franske Isa(bella) og engelske Marys skibsrejse fra nordeuropa over vestafrika til den nye verden i amerika og flyttede adskillige hegnspæle for, hvad en tegneserie kunne behandle af alvorlige emner såsom kolonialisme, slavehandel, kvinders vilkår,

klasseskel – og hvordan. Dobbeltalbummet *Barn af Kaimantræet* fra slutningen af 0'erne havde Isas barnebarn, Zora, og derigennem bedstemoderens videre skæbne i de nyforenede stater som omdrejningspunkt, og det er også hende, nu under navnet Clara og hjemvendt til sin formoders Frankrig, vi møder i det dobbeltalbum, *Kirsebærrenes blod*, der nok bliver det sidste i serien, nestoren Francois Bourgeons alder taget i betragtning.

Frankrigs tredje republik var i 1880'erne en politisk splittet og traumatiseret nation. Otto von Bismarcks Prøjsen havde påført Napoleon d. 3. et ydmygende krigsnederlag (det tredje i rækken efter Danmark og Østrig-Ungarn), hvilket førte både til hans abdikation og samlingen af det stortyske kejserdømme, der henviste franskmændene til andenpladsen blandt kontinentets militærmagter (og dermed lagde den første, store sten på vejen til de to verdenskrige). En anden følge af krigen og især belejringen af Paris var kommunardernes blodige opstand og endnu blodigere nedkæmpelse, som byernes by stadigt er ved at bearbejde snart 20 år efter i *Kirsebærrenes blod* – titlen er en reference til Cléments vise "Kirsebærrenes tid", der blev en af den kortlivede kommunes slagsange, foruden den fremstilling af kirsebærsyltetøj, som konkret udgør en af vores hovedpersoners kamuflerede fattighjælp til et par børn, hvis enlige fader ikke er i stand til forsørge dem.

SØG

 Søg

NYESTE KOMMENTARER

- Carsten Søndergaard til [Revolutionens rønnebær](#)
- Henning Larsen til [I ringen med 5 tegneserier om wrestling](#)
- john kenn til [I ringen med 5 tegneserier om wrestling](#)
- Peter Hartung til [Nummer 9 fylder 9: Jubilæumsinterview med nierens første høvding](#)
- Christian Aarestrup til [Revolutionens rønnebær](#)

FIND OS PÅ FACEBOOK

9 Nummer 9 - magasin ...
2552 Synes godt om

Synes godt om side Del

Vær den første af vennerne, der synes godt om dette

9 Nummer 9 - magasin for tegneserier for 28 minutter siden

"Jerome K. Jerome Bloche" har været længe undervejs på dansk. Var den ventetiden værd?

NUMMER9.DK
To jeromere i en blok (for ik...
Serien om privatdetektiven Jerom...

SENESTE INDLÆG

Clara tager en ung pige ved navn Klervi under sine vinger. Hun er ankommet med firetoget fra Bretagne til en plads som tjenestepige, men kommer ikke ud af det med sine arbejdsgivere og ender derfor på gaden og i kløerne på en ubehagelig såkaldt "fissekarl". Isas barnebarn ernærer sig nu som violinist i Montmartres kabareter, og da den unge bretoner viser sig at kunne synge som en Blachmansk udvalgt, giver det god mening for de to at hjælpes ad med at tjene og dele udgifter til dagen og vejen. Det egentlige formål er dog at give den politisk bevidste Clara og hendes omgangskreds anledning til at forklare den uddannede provinspige, at de kontrarevolutionære, burgøjerne, gendarmene og de katolske præster er nogen værre røvhuller, og at folk i hovedstadens fattigkvarterer har det hårdt; en service målrettet de læsere, der måtte lide under den misforståelse, at fattigfolk levede et liv i luksus og dus, eller at autoritets- eller privilegerede positioner lige som alle andre samfunds-ditto indtages af for det meste sammensatte mennesker med både dyder og svagheder.

Det fyger med navne på historiske personer og henvisninger til historiske begivenheder i albummet i en sådan grad, at det trods et omfattende noteapparat er svært at følge med for læsere, der ikke har fået Frankrigs historie ind med skolemælken. Georges Clemenceau, den senere præsident under 1. verdenskrig og stærkeste fortalere for en hård fredstraktat med tyskerne, deltager i en begravelse sammen med Clara og hendes salonkommunistiske elsker. Klervi tjener lidt ekstra ved at stå nøgenmodel for den jævne Toulouse-Lautrec, der bor lige om hjørnet fra de to kvinders baggårdsanneks, og en enkelt gang for den mere succesfulde og snobbede Renoir. Byggestilladserne til Basilique du Sacré-Cœur er opstillet på bakken, Moulin de la Galette rager ofte op i baggrunden, indtil Gustave Eiffels konstruktion tårner sig op over alt andet. Kendetegnene for Bourgeon er alt gengivet med neurotisk nøjagtighed og på baggrund af utallige timer tilbragt i arkiver med plantegninger og kort og perspektivskitser, hvilket resulterer i en overbevisende, næsten virtuel, oplevelse af at bevæge sig rundt i byen for godt halvanden hundrede år siden; f.eks. via Claras vej hjem, når hun ankommer efter portnerens sengetid, der er en ren tour de force i arkitektonisk akkuratess (og så vidt jeg kan bedømme udført uden hjælpemidler som SketchUp eller lignende applikationer).

To jeromere i en blok (for ikke at tale om k'et)

23. maj 2019

0

Efter Game of Thrones? Hele George R.R. Martins forfatterskab!

22. maj 2019

0

I ringen med 5 tegneserier om wrestling

20. maj 2019

2

Nummer 9 fylder 9: Jubilæumsinterview med nierens første høvding

19. maj 2019

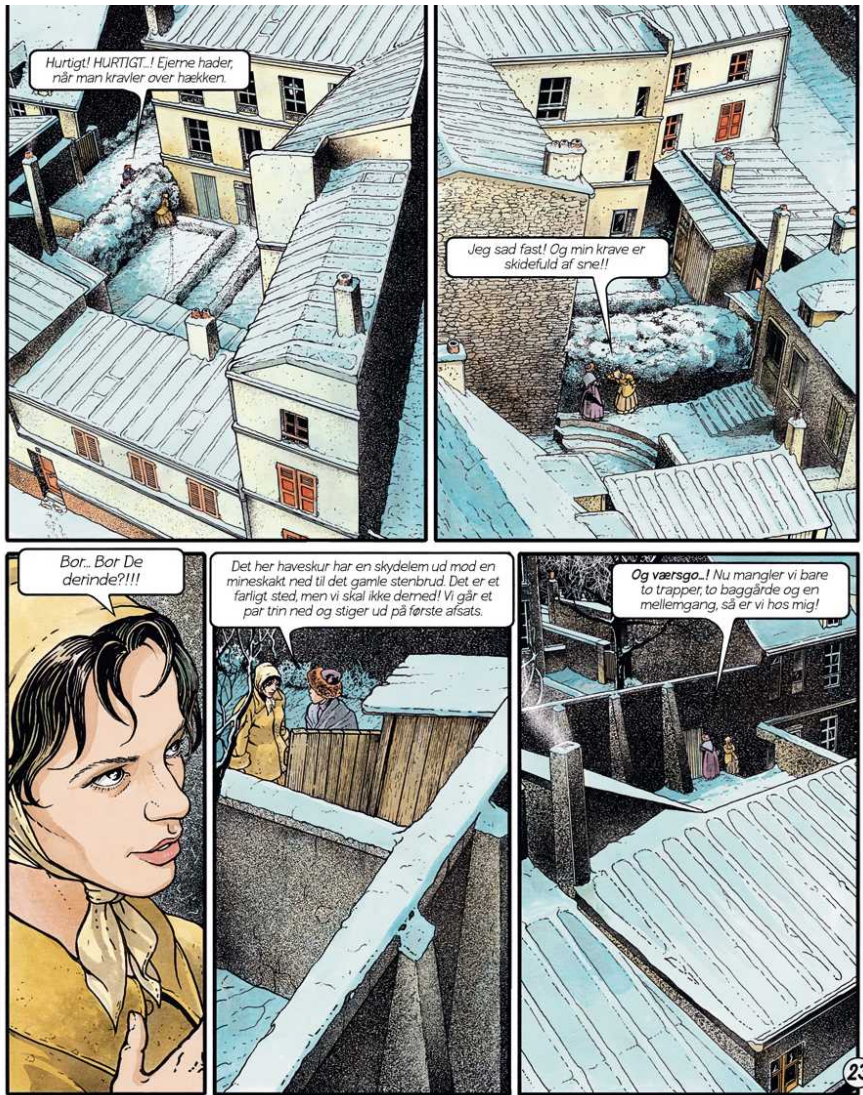
1

Rumkapløbet vendt på hovedet

17. maj 2019

0

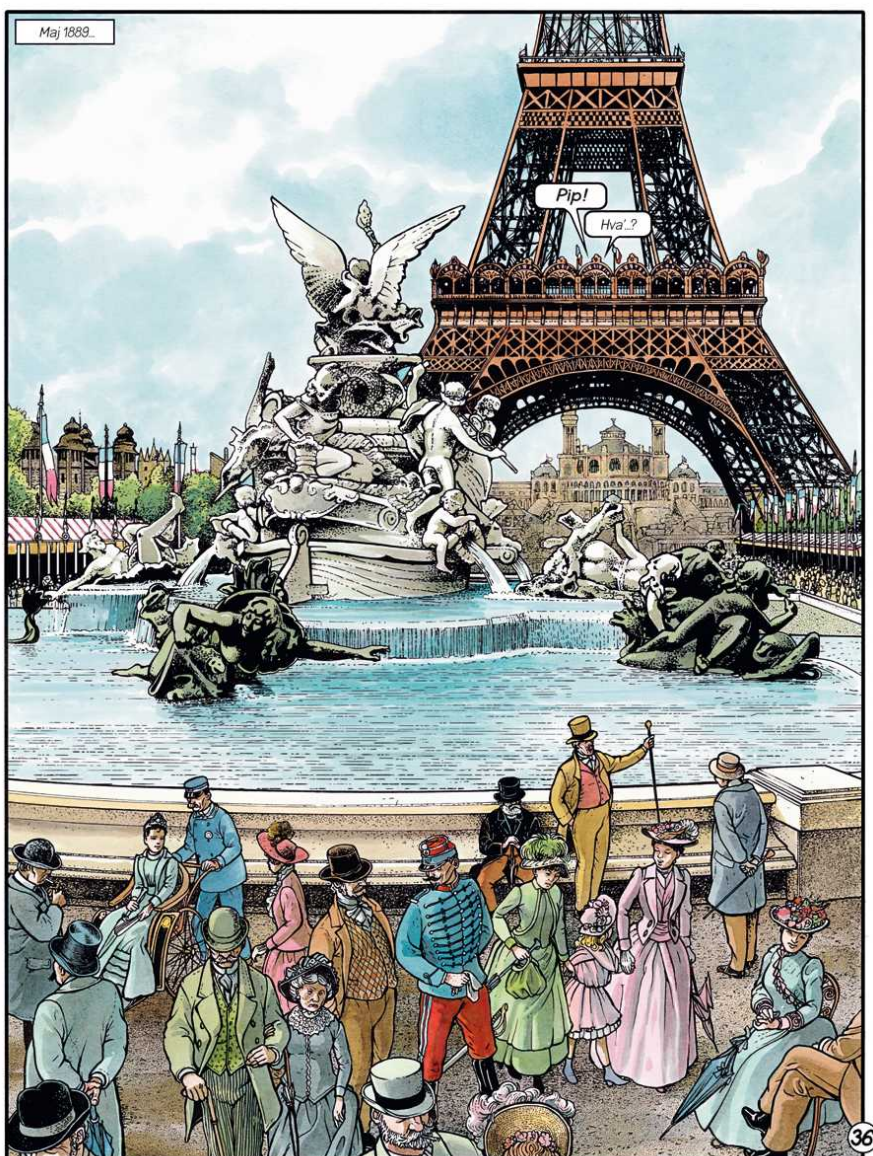

Kendetegnende er imidlertid også, at persontegningen er noget stiv i det og taleboblerne proppet med svulstige udbrud og sjofelheder. Det er givetvis en historisk korrekt gengivelse af tidens almene omgangsformer, men giver et lidt pudsigt udtryk – som et vokskabinet, hvori dukkerne er udstyret med forudindtalte, patosfyldte replikker, der står i skærende kontrast til deres ansigtsudtryk (og derfor til tider kommer faretruende tæt på kanten af “uncanny valley”). Dialogens autenticitet understøttes af, at det meste af Bourgeons persongalleri (dvs. bortset fra de onde, især katolske præster) synes at være der for deres egen skyld i modsætning til underlagt et plot; faktisk sker der ikke det helt store på realplanet ud over, at den føromtalte alfons bliver utilfreds med at miste en af sine flisepiger. De to veninder besøger markedet eller det nye observationstårn eller sidder i haven eller på et værtshus sammen med nogle venner og bekendte – og taler. Og der bliver talt meget om dramatiske begivenheder, blodsudgydelser og politiske magtspil, som udspillede sig før og uden for ruderne, også mere end i Bourgeons tidligere værker. Dette virker mindre autentisk og fremføres uanset figur med den samme (indignerede) historie- eller nok rettere dansklærerstemme.

Personligt løb jeg lidt sur i de lange tekstpassager, der kan læses stort set uafhængigt af billedsiden, og som alligevel ikke kan konkurrere med faglitteratur om Pariserkommunen for dem, der måtte være interesserede i det. Jeg synes heller ikke, at Bourgeon tilfører revolutionsmytologien noget nyt – de revolutionære drømmer om en bedre og mere retfærdig verden og er enten ofre eller helte eller begge dele, mens de kontrarevolutionære er drevet af og i højere grad end individer repræsentanter for mindre flatterende menneskelige træk såsom magtbegær, grådighed, frygt, uvidenhed og det værste af dem, selvfølgelig, tro. Det er revolutionsromantik af en tilskæring, man har læst og set og hørt uendelig mange gange før, og i løbet af læsningen nærer i hvert

kirkegården overfor, eller en skjult tidsmaskine i og drevet af en af møllerne eller bare et eller andet, der ikke er indeholdt i Victor Hugos pariserrevolteskabelon.

Men okay, det er jo ikke Bourgeons ærinde, og det skal heller ikke lægges ham til last, at han ikke i sin fremskredne alder går fuld Joss Whedon på “la belle époque”. Det er al ære og respekt værd, både hvad han allerede har bidraget med, og at han alligevel stadig orker. Hans primære interesse har altid været den minutiøse tids- og miljøschildring, og den fremstår fortsat skarp og imponerende i al sin sirlighed – som fine træudskæringer, ingen længere efterspørger nok til at retfærdiggøre det enorme tidsforbrug forbundet hermed. På samme måde flytter *Vindens passager* ikke længere nogen hegnspele, men det er mest af alt et spørgsmål om smag og behag, hvorvidt serien til trods herfor er interessant nok – i tillæg til dens ole-skole-håndværk, som vi lader sætte punktum for denne anmeldelse.

9

VI ELSKER TEGNESERIER

– og vi snakker om dem på Facebook. Kom og vær med!

 Francois Bourgeon, Vindens passagerer

DEL PÅ
 [f](#)
[t](#)
[@](#)
[G+](#)
[in](#)
[t](#)
[✉](#)

FORRIGE ARTIKEL [Grafiske fortællere nomineret til Eisner Awards](#) NÆSTE ARTIKEL [Tegneserierådet lancerer pubquiz](#)

MÅSKE KAN DU OGSÅ LIDE

OPDATERET: Det udkommer i februar

1. februar 2019 af [Kristian Bang Larsen](#)

2

Efterårsudgivelser III: Cobolt samt en enkelt fra Gyldendal

25. september 2018 af [Felix Kühn Paulsen](#)

4

18 KOMMENTARER

Sajmon on 10. May 2019

[Reply](#)

Nådesløs og skarp anmeldelse. God læsning.

thomas t on 10. May 2019

[Reply](#)

Det er altså altid en stor fornøjelse at læse Aarestrups meget observante, reflekterede og skarpe anmeldelser, tak.

Jørgen Høgh on 11. May 2019

[Reply](#)

Ja, det er altid godt at læse Aarestrups anmeldelser, da han er nærmere kritikeren, end den flade anmelder med de få oneliners. Nu er jeg både troende (uden ligefrem at være hverken katolsk eller protestantisk) og socialist, og jeg tror at de involverede i kampen om pariserkommunen dengang virkeligt bekæmpede hinanden af hjertens lyst. Kommunarderne kæmpede vel i virkeligheden for deres ret til at eksistere som andet end kapitalisternes, og Preussernes, mulighed for at optimere materiel rigdom. Jeg har ikke læst Bourgeons nyeste oeuvre, men kunne da godt forestille mig, at manden har en mere intellektuel tilgang til klassekampen, end jeg har. Jeg står som slagteriarbejder midt på kamppladsen. Og den kampplads er i dag stadig aktuell. Det, der irriterer mig hos Bourgeon, er, som Christian Aarestrup også reflekterer over, tegnestilen. Bourgeon er en god tegner, men kun i hans allerbedste arbejder oplever man ægte dynamik. Hans bedste værk nogensinde, synes jeg, er "Trolddom i Tågeskoven" nummer 3. Jeg tror, jeg køber det nye værk, for Bourgeon plejer at være pengene værd. Og som ægte kritiker, om man er enig eller ej, er Christian Aarestrup i allerfald altid værd at læse.

Den “artitektoniske akuratesse” er bestemt udført pr. håndkraft. I dobbelt forstand.

Nemlig ved at Bourgeon først har brugt år på at bygge en model af Montmartre på sin tegnestue – og derefter har brugt modellen til at udføre præcise tegninger fra i enhver tænkelig vinkel. Ikke blot gader og huse udefra, men også møblerede rum i husene.

Modellen kan ses i denne video, hvor vi er på besøg hjemme hos ham. Spol frem til omkring 5:10 for at se det imponerende tableau. Inden da ser vi også buster af hovedpersonerne og hans organiserede arkiv på Hergé-niveau med dokumentationsmateriale, for eksempel historiske vejrkort. Det er altså ikke tilfældigt, at det sner på de dage, det gør i historien.

<https://www.youtube.com/watch?v=MRjKFhigP2Y>

Matthias Wivel on 12. May 2019

[Reply](#)

Seth, gå hjem og vug.

Jørgen Høgh on 13. May 2019

[Reply](#)

Det var et rigtig godt link, du gav os Carsten. Og jeg respekterer i høj grad Bourgeons nøjagtighed. Og, som jeg også skrev tidligere, er han er en god tegner. Men han har svært ved at give sine personer liv og sjæl. De ser ud, som om de er frosset fast i et snapshot. Tegnere, der virkelig skaber/skabte bevægelse indenfor een tegneserieramme er eksempelvis Franquin, Alex Raymond, Milton Caniff. Det lykkes indimellem for Bourgeon; først og fremmest i “Trolddom i Tågeskoven” no. 3. Måske manglen på dynamik skyldes, at han ikke bruger pensel eller fjederpen ved rentegningen.

Carsten Søndergaard on 13. May 2019

[Reply](#)

Jeg har aldrig mødt Bourgeon, men har altid hørt, at han skulle være enormt besværlig at arbejde sammen med. Og at dét også er årsagen til, at de originale udgaver af hans værker er udkommet på så mange forskellige forlag. Ingen kan holde til hans nidkærhed i længden, lader det til. Men ... når man ser ham i videoen, forekommer han jo egentlig at være en hyggelig fætter, der bare går op i at gøre sit bedste i enhver henseende.

Noget er der dog om det. Jeg kan røbe så meget, at det tog tre korrekturer og seks uger at få hans godkendelse af det her anmeldte album på dansk. Det handlede om måden at typografere egnavne på – i den franske udgave er SAMTLIGE egnavne sat med fed og forstørret skrift, som man kender det i USA, men det er jo ubærligt at læse efter min mening. En tilbundsående udlægning af de ortografiske modbydeligheder og typografiske kvababbelser man står over for på dansk – i modsætning til på fransk og for eksempel engelsk – når egnavne bøjes, fik ham dog efter lang betænkningstid til at acceptere et afvigende princip. Derudover handlede det blandt andet om den grafiske måde at formidle de bretonske tekster på på dansk, måden at adaptere hans (delvis selvopfundne) slang fra slagtehalerne i Paris anno 1885, noteapparatets beskaffenhed m.v.

Stærkt stressende for hans danske redaktør (mig), men der er også et eller andet rørende ved, at han går så meget op i sit eget værk, at han iagttager hver eneste detalje i en oversat udgave med lup.

I noteapparatet til første bind af Barn af Kaimantræet opdagede han en mikroskopisk navnefejl i noteapparatet. Men først efter at han modtog det

Felsted on 14. May 2019

[Reply](#)

Hvad er titlen på tegneserien?

Kristian Bang Larsen on 15. May 2019

[Reply](#)

Titlen er "Vindens passagerer: Kirsebærrenes blod, 1. del" – beklager fejlen, Felsted, den er rettet.

Vigan on 15. May 2019

[Reply](#)

Tak for, at du ikke lader grimme fransk traditioner tromle dansk fornuft, Carsten.

Vigan on 15. May 2019

[Reply](#)

Argh! *franske

Carsten Søndergaard on 15. May 2019

[Reply](#)

Tak, Vigan. La lutte continue.

Selv om man nu godt kan føle den slags kampe ganske forgæves, taget i betragtning hvor uhyre sjældent den danske tekst i tegneserier roses eller kritiseres i forbindelse med anmeldelser eller på anden vis overhovedet. For ikke at tale om tekstningernes kvalitet og hele den samlede, grafiske indpakning. Alle lader i bund og grund til at være fløjtende ligeglade med den slags. Spøjst, og en lille smule trist efter min mening.

Christian Aarestrup on 18. May 2019

[Reply](#)

Tak for de rosende ord; det er, som Carsten også efterlyser, altid rart med bare en eller anden form for tilbagemelding, når man sætter noget derud; så det ikke bare føles som ud i det tomme rum.

Og så lige en bemærkning om oversættelser og indpakning: Du har ret, Carsten, i, at den slags ofte ikke bemærkes, og hvis det gør, så er det som regel pga. mangler. Måske ikke helt retfærdigt, men på den anden side nok også ret naturligt. Hvis en oversættelse fungerer, så fungerer den netop lydefrit, dvs. uden mislyde og derfor også uden anledning til at bemærke, at der overhovedet er tale om en oversættelse. På en måde er det fineste, en oversætter kan opnå, jo at opnå at gøre sig ubemærket – så det føles, som om læseren læser det oprindelige værk, sprogbarrieren til trods. På samme måde er det følgende en form for ros, når oversættelsen netop overses.

Det samme gælder et stykke hen ad vejen den grafiske indpakning – hvis den bare fungerer, tænker man, eller jeg i hvert fald, ikke videre over den. Men dertil vi jeg dog også tilføje, at den ikke har nær samme afgørende betydning som oversættelsen eller de øvrige komponenter. Hvis indholdet ikke begejstrer, så kan selv den fineste indpakning ikke hive læseoplevelsen op på niveauet over. Og omvendt skal den også være virkelig ringe for at ødelægge den medrivende læseoplevelse.

I forbindelse med netop anmeldelser har jeg adskillige gange grebet mig selv i at overveje at fremhæve den gode opsætning, indbinding og

tilfælde bekræfte, at Rønnebærrenes blod er en gennemført lækker udgivelse, og at oversættelsen, som jeg sagtens kan forestille mig har forudsat en enorm arbejdsindsats, virker til at være af højeste kvalitet. (Det kan godt være svært at bedømme præcis hvor høj, når man ikke har læst og/eller kan læse originalen.)

Carsten Søndergaard on 19. May 2019

[Reply](#)

Jeg er selvfølgelig enig i, at en lydefri oversættelse er, som den skal være, og derfor måske ikke giver anledning til bemærkninger. Og af “naturlige” årsager vil det for de fleste mennesker være umuligt at sammenholde med originalteksten, når der er tale om franske tegneserier, eftersom uhyre få danskere er i stand til at læse fransk. En national kulturel katastrofe, man som dansk forlag til gengæld kan leve højt på.

I tilfældet med nærværende album vil selv jævnt franskkyndige få svare problemer. Som det i øvrigt er tilfældet med andre af Bourgeons serier, fx Tusmørkets kammerater med alfernes blankvers og Bourgeons delvis hjemmeopfundne oldfransk.

Men Christian, din anskuelse om, at den grafiske indpakning, herunder (går jeg ud fra) tekstningen “ikke har nær samme betydning som oversættelsen”, fylder mig da med bedrøvelse.

Så oversættelsen skal helst være “lydefri”, men tekstningen skal bare “fungere”? Med andre ord, som jeg forstår dig: bare man kan læse, hvad der står, er det ligegyldigt, hvordan det står?

I en TEGNEserie? Virkelig?

Jørgen Høgh on 19. May 2019

[Reply](#)

Taleboblerne og deres placeringer på siden er yderst vigtige bestanddele af en tegneseries flow. og det helt rigtige tekstdesign inden for boblerne forhøjer fornøjelsen ved læsningen betydeligt. Sammenlign eventuelt maskintekstede Blueberryhistorier med håndtekstede ditto.

Jørgen Høgh on 19. May 2019

[Reply](#)

Derudover betyder papirvalg og indbinding også meget. Jeg husker fra min første frankrigstur i de tidlige firser, at næsten alle tegneserier var til at få med stift omslag. Det er glædeligt, at det også forholder sig sådan i Danmark nu.

Christian Aarestrup on 19. May 2019

[Reply](#)

Nej, tekstningen ville jeg også opfatte som en del af “indmaden” – som kan have en selvstændig værdi, og som i grelle tilfælde kan ødelægge en ellers upåklagelig udgivelse. Men jo, jeg lever altså fint med, at sætningen og fonten “bare” fungerer (hvilket i min ordbog ikke er væsensforskelligt fra at være lydefri).

Fra et forlæggersynspunkt er det selvfølgelig mest hensigtsmæssigt at gå MEGET op i den slags – fordi det sikrer det bedste resultat. Men forlæggeren må altså ikke blive alt for bedrøvet over, at dem på den anden side af disken ikke går nær så meget op i det. Og det er som sagt en form for ros heraf, at der ikke er noget at bemærke.

Tak, Christian, jeg overlever bedrøvelsen. Er bare glad for at have fået lejlighed til at bringe emnet på bane!

Sjovt nok hører man jævnligt folk ytre sig om de gode gamle dage, hvor alle tegneserier var håndtekstede. Og det på trods af, at guderne skal vide, at der har været utrolig megen rærlig håndtekstning i tidens løb. I sig selv, i grafisk disonnans til det tekstede værk, og i forhold til bare at få placeret de enkelte tekster pænt i boblerne, når trykfilm og tekstkalker skøjtede rundt, som de gjorde dengang. Ikke at der ikke har været fantastisk håndtekstning, det har der også.

På trods af hundredvis af genudgivelser med moderne digital tekstning har man endnu til gode at høre nogen sige: “Hold da op, teksten ser faktisk meget meget pænere ud end i de gamle udgaver”, “den falder meget bedre ind i det grafiske miljø”, “den er meget mere læsevenlig”, “orv, er det ikke den originale tegners digitale font, der er brugt dér?” ... og den slags.

(Ud over at oversættelserne i mange tilfælde er opdateret, så de er for første gang er korrekte og giver mening. Men det er selvfølgelig en anden sag).

Det kan man da godt grunde lidt over. Bedrøvet eller ej.

SKRIV ET SVAR

Kommentar

Navn

E-mail

Website

Skriv kommentar

NUMMER 9

Nummer 9 er et tegneseriemagasin på nettet for alle med interesse for tegneseriemediet, den niende kunstart, som de siger i Frankrig. På Nummer 9 bringer vi anmeldelser, nyheder og baggrundsstof, som henvender sig til såvel nye som garvede tegneserielæsere.

BLIV EN DEL AF NUMMER 9

Nummer 9 søger altid efter kompetente og engagerede bidragsydere, der vil være med til at skabe Danmarks bedste magasin for tegneserier og grafisk litteratur.

[Læs mere her](#)

TEGNESERIE-RESURSER

Dansk Tegneserieråd
Danske Tegneserieskabere
Comicwiki
Copenhagen Comics
Art Bubble
Storm P. Museet
The Animation Workshop

[NYHEDER](#)

[ANMELDELSER](#)

[INTERVIEWS](#) ▼

[FEATURES](#) ▼

[PODCAST](#) ▼

[SERIER](#) ▼

[BLOGS](#) ▼

[KONTAKT](#) ▼

© 2016 Nummer9

[🔒 Log ind](#) | [Tilbage til toppen](#) ^